

بررسی تأثیر درمان فراشناخت (MCT) بر افزایش عزت نفس و کاهش علائم خود آسیبی

در نوجوانان بزهکار

سید علی موسوی اصل^۱، صدیقه طاهری خوشدونی^۲

۱. استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور مرکز تهران جنوب، ایران. (نویسنده مسئول).

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه پیام نور تهران جنوب، ایران.

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره سوم، شماره دوازدهم، زمستان ۱۴۰۰، صفحات ۶۲-۷۳

چکیده

دوران نوجوانی یکی از مهم‌ترین مراحل زندگی در رشد و تکامل جسمی، روانی و اجتماعی فرد می باشد؛ این دوره، با نوعی سردرگمی همراه با کاهش عزت نفس، خودکم بینی و خودپنداره منفی همراه است که سبب کاهش فعالیت‌های طبیعی و تعاملات اجتماعی می شود و مسائلی همچون خود آسیبی و بزهکاری را به همراه دارد. هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر درمان فراشناخت بر افزایش عزت نفس و کاهش علائم خود آسیبی در نوجوانان بزهکار بوده است. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر اجرا، جزء طرح‌های نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل می باشد. جامعه موردنظر، شامل کلیه پسران نوجوان بزهکار ۱۴ تا ۱۸ سال کانون‌های اصلاح و تربیت شهر اراک بوده است. بدین منظور ۴۰ نفر از این پسران به‌عنوان نمونه به‌صورت هدفمند، انتخاب و به‌صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه (هر گروه ۲۰ نفر) قرار گرفتند و پرسشنامه ۵۸ ماده‌ای عزت نفس کوپر اسمیت و پرسشنامه خود آسیبی سانسون را تکمیل کردند. سپس گروه آزمایش به مدت ۸ روز، جلسه درمان فراشناخت را تجربه کردند و گروه گواه هیچ آموزشی دریافت نکردند. در آخر از هر دو گروه، پس‌آزمون عزت نفس و خود آسیبی بر اساس همان دو پرسشنامه گرفته شد و نتایج با یکدیگر مقایسه گردید. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (تحلیل کوواریانس) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد میانگین نمرات عزت نفس و خود آسیبی گروه آزمایش در پس‌آزمون نسبت به گروه گواه تفاوت معناداری دارد. بر اساس نتایج این مطالعه، درمان فراشناخت بر افزایش عزت نفس و کاهش علائم خود آسیبی مؤثر بوده است.

واژه‌های کلیدی: درمان فراشناخت، عزت نفس، خود آسیبی، نوجوانان بزهکار.